

Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku
BERGEN COUNTY ja New Yorgi PAULUSE koguduse

KIRIKUTEATED

oktoober 2017 -jaanuar 2018/ *October 2017 to January 2018*

Õpetaja: Thomas Vaga, piiskop *elect*. Tel.: (732) 581-2951

Bergen County koguduse esinaine: Malle Väärsi, 165 Walnut Ave, Bogota NJ 07603 Telefon: 201 489-0485. Organist Mall Kiil.

New Yorgi Pauluse koguduse esimees: Sven Roosild, P.O. Box 623, Shoreham NY 11786, Telefon: 631 744-1090

KIRIKUD: Manhattanil/ in Manhattan: Gustav Adolf Lutheran Church, 155 22nd St. New York, NY

Bogotas/ in Bogota: Trinity Lutheran Church Linwood & Palisades Ave nurgal

VÄLJAANDJA – NY PAULUSE ja BERGEN COUNTY KOGUDUS 8. väljaanne
Koguduste kodulehekül: www.eelk-kirik.com, kus igal kogudusel veel oma lehekül
Church website: www.eelk-kirik.com

Eesti Evangeeliumi Luteri
Usu Kiriku 2017 sinodi lõpu
teenistus ja armulaud
Trinity Lutheran kirikus

TEENISTUSED SEPTEMBRIS/ IN SEPTEMBER

Sul on siis kordaminek, kui sa hoolsasti tähelepaned Issanda seadlusi ja kohtuostuseid. Ole vahva ja tugev; ära karda ja ära kohku. 1. Ajaraamat 22:13

You will have success, if you are careful to observe the decrees and laws of the Lord. Be strong and courageous. Do not be afraid or discouraged. 1. Chronicle 22:13

Pühapäeval 10. septembril, teenistus Manhattanil Gustav Adolfi luteri kiriku kabelis kell 4:00. Koguduse õpetaja jutlus: Matteuse 18:15-20 ja Roomlastele 3:8-14.

Sunday, September 10th service in Estonian. Gospel: Matthew 18:15-20 & Epistle: Romans 13:8-14.

Pühapäeval 24. septembril. Teenistus Bogota Trinity Lutheran kirikus kell 3:00. Kodumaalt põgenemise mälestamine. Koguduse õpetaja jutlus: Matteuse 20:1-16: "Taevariigi reeglid". Epistel: Filiplastele 1:21-30. Kohvilaud.

Sunday, September 24th. Bogota Trinity Lutheran Church at 3:00. Remembering our mass flight from Estonia. Gospel: Matthew 20:1-16. Epistle: Philippians 1:21-30. Church coffee after service.

TEENISTUSED OKTOOBRIIS/ IN OCTOBER

Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus, tasadus ja enesevalitsus. Gal. 5:22-23
But the fruit of the Spirit is love, joy, peace, forbearance, kindness, goodness, faithfulness, gentleness, and self-control. Gal. 5:22-23

Pühapäeval 8. oktoobril, koguduste ühine kalmistupüha Kensico surnuaial kell 2:00.

Koguduste õpetajad. Vihma puhul Kensico kabelis.

Sunday, October 8th Cemetery Service in Kensico Cemetery at 2 p.m. All pastors of local Estonian congregations are serving. If raining the service will take place in Kensico Chapel.

Pühapäeval 22. oktoobril teenistus Bogota Trinity Lutheran kirikus kell 3:00. Lõkustänupüha ja usupuhstuse 500 aastapäeva pühitsemine. Koguduse õpetaja jutlus: Matteuse 21:33-46: "Kandkem vilja Jumalale". Epistel: Filiplastele 3:4-14. Armulaud. Lõikustänupüha annetuse kogumine. Kohvilaud.

Sunday, October 22nd service in Bogota Trinity Lutheran Church at 3 pm. Estonian Thanksgiving and 500th anniversary of Reformation. Holy Communion. Bible readings Matthew 21: 33-46 and Philippians 3: 4-14. Special offering for Thanksgiving.

TEENISTUSED NOVEMBRIS, VIIMASTEL PÜHAPÄEVADEL PÄRAST NELIPÜHA/ SERVICES IN NOVEMBER

Teist alust ei saa keegi rajada selle kõrvale, mis juba olemas on – see on Jeesus Kristus. 1.Korintlastele 3:11

No one can lay any foundation other than the one already laid, which is Jesus Christ.

1. Corinthians 3:11

Suveaeg (Daylight-Saving Time) lõpeb, kell pöörata üks tund tagasi
ööll vastu pühapäeva (5. november)

Pühapäeval 9. novembril, Teenistus Manhattani Gustav Adolphi kiriku kabelis kell 4:00.

Usupuhastaja Martin Lutheri mälestamine. Koguduse õpetaja: Evangeelium: Matteuse 25:1-13: “ Me vajame rohkem usuõli” Epistel: 1. Tessaloonikalastele 4:13-18.

Sunday, November 9th, at 4 pm Service in the Church Chapel. Remembering Martin Luther and his reformation. Bible reading: Matthew 25:1-13 and 1. Thessalonians 4: 13-18.

Pühapäeval 26. novembril, surnutepüha e. igavikupühapäeva teenistus Bogota Trinity Lutheran kirikus kell 3:00 Koguduse õpetaja. Evangeelium: Matteuse 25:31-46. Jutlus: Epistel: Efeslastele 1:15-23: “Meie taevaline lootus” Armulaud. Kirikuaasta jooksul surma läbi lahkunute mälestamine.

Sunday, November 26th at 3 pm Christ the King service in Bogota Trinity Lutheran Church. Bible readings: Matthew 25: 31-46 and Ephesians 1: 15-23. Holy Communion. Remembering the departed loved ones.

UUE KIRIKUAASTA ALGUS / NEW CHURCH YEAR BEGINS

Tõstke oma pea ja vaadake üles, sest teie lunastus läheneb. Luuka 21:28

Stand up and lift up your heads, because your redemption is drawing near. Luke 21:28

TEENISTUSED DETSEMBRIS, KRISTUSE TULEMISE- ja PÜHAL JÕULUAJAL / SERVICES IN DECEMBER

Valmistage Issanda teed; vaata Issand Jumal tuleb jõuliselt. Jesaja 40:3 ja 10.

Prepare the way for the Lord; the sovereign Lord comes with power. 40:3 and 10

Pühapäeval 10. detsembril, advendipüüpäeva teenistus Manhattani Gustav Adolphi kiriku kabelis kell 4:00. Koguduse õpetaja: jutlus Miarkuse 3:1-8. Jutlus: Epistel: 2. Peetruse 3:8-15: “Jeesus kingib meile lõputud jõulud”

Sunday, December 10th at 4 pm service in Manhattan Church Chapel. Bible readings: Mark 3: 1-8 and 2nd Peter 3: 8-15

JÕULUÕHTU TEENISTUS, 24. detsembril kell 3:00. Koguduse õpetaja. Liturgiline teenistus jõulukorralide ja -lugemistega. Maiustuse pakid lastele.

CHRISTMAS EVE service on December 24th at 3 in Bogota Trinity Lutheran Church. Christmas carols and Bible readings. Christmas gifts to children.

Issanda aasta 2018/ Anno Domini 2018

Kõik, mida te iial teete sõnaga või teoga, seda tehke Issanda Jeesuse nimel, Tema läbi Jumalat Isa tänades. Koloslastele 3:17

Whatever you do whether in word or deed, do it all in the name of the Lord Jesus. Colossians 3:17

TEENISTUSED JAANUARIS, KOLMEKUNINGAPÜHA AJAS, IN JANUARY

Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahu, sest mu silmad on näinud sinu päästet (Jeesuslast) Luuka 2:29-30

Sovereign Lord, as you have promised, you now dismiss your servant in peace. For my eyes have seen your salvation. Luke 2:29-30

Sunday, January 14th at 4pm service in Gustavus Adolphus Church Chapel. Bible readings: John 1: 1-9 and 10-18 and Ephesians: 1: 3-14. Holy communion.

Pühapäeval 28. jaanuaril, kolmekuningapäha aja teenistus Bogota Trinity Lutheran kirikus kell 3:00. Armulaud. Koguduse õpetaja. Matteuse 2:1-12: Jutlus: Efeslastele 3:1-12: “Inimkonna rikkus ja rahu tuleb Kristuselt”.

Sunday January 28th at 3 pm service in Bogota Trinity Lutheran Church. Holy communion. Bible readings: Matthew 2: 1-12 and Ephesians 3: 1-12.

In Estonia, people used to celebrate thanksgiving as “lõikustänu püha”, as the time when all the harvest was in, days were shorter and nature was waiting for winter. In our Christian life we have thanksgiving day every day but on this special day is nice to have the family come together. Thanksgiving is the day for that wonderful family tradition. In the United States it is remembered in connection with the first get together with the natives who taught many survival skills to the Pilgrims. In our Estonian congregation we make a special donation to our Church. For that purpose we have included a donation envelope which you can bring along on October 22nd service or send it by mail to our Treasurer Eha McDonnell. When you give your donation please stop to think on the blessings in your life. Thank God for your health, for your home, for your family and friends, for the quiet moments, for the your church and many, many other things. You know best what are the blessings in your life and thank God for them.

EESTI EVANGEELIUMI LUTERI USU KIRIKU AASTAKOOSOLEK, SINOD Bergen County koguduse korraldusel

Meie ajaloolise ja praegu Ühendriikide tulumaksu ameti juures registreeritud kiriku, Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku, koguduste aastane koosolek toimus aprillikuu viimasel nädalalõpul Trinity Lutheran kirikus, mille kohalik ameerika kogudus oli andnud meie kiriku koosoleku jaoks vabalt kasutada. Suur tänu kuulub Bergen County koguduse esinaisele Malle Väärsele suurepärase hommikusöögi ja lõunasöögi muretsemise eest ning hea üldkorralduse eest. Tänuõnad temale. Õhtusöögi pakkus E.E.L.K. ja selle toimumiskohaks oli valitud kohalik restoran.

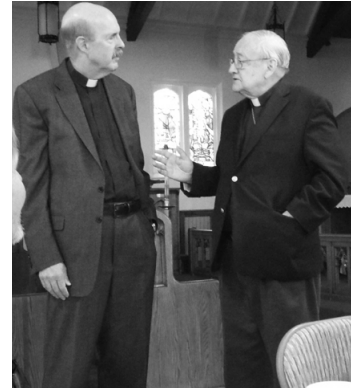
Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirikusse kuulub 9 kogudust USA-s ja üks kogudus Kanadas. Kõik Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku (E.E.L.K.) kogudused olid esindatud. Bergen County kogudust esindas koguduse esinaine Malle Väärse, kes pidas ka ettekande ajaloolisest Bergen County eesti kogudusest, ja New Yorgi Pauluse kogudust esindasid esimees Sven Roosild ja abikaasa Eena-Mai Franz. Eesti Evangeelse Luterliku kiriku peapiiskop Urmas Viilma oli saatnud sinodile südamliku tervituse, mille luges ette Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku piiskop electus Thomas Vaga. Koosolekut juhatas Los Angelesi koguduse esimees Heino Nurmberg, protokollijateks Airi Vaga ja Maarit Vaga.

Pastor Peter A.Olsen võttis osa meie koosolekust ja tervitades Trinity Lutheran koguduse nimel avaldas head meelt, et olime valinud tema koguduse kiriku koosoleku toimumiskohaks. Tõlgiks pastor Olsenile oli Maarit Vaga.

Malle Väärse

New Yorgi Pauluse koguduse olukorrast andis ülevaate koguduse esimees Sven Roosild. Üldine nähtus kõikide eesti koguduste kohal on koguduse liikmete arvude kahanemine ja liikmete vananemine. New Yorgi Pauluse ja Bogota koguduse ühises nimekirjas on veel umbes 80 perekonda. Sven Roosild märkis, et Long Islandi Eesti Kodu toimuvad jumalateenistused vahete vahel ja seal teenivad meie kiriku vaimulikud: Uudo Tari, Thomas Vaga ja Markus Vaga. Long Islandi Eesti Kodu kuulub New Yorgi Eesti Haridusseltsile.

Trinity Lutheran koguduse õpetaja Peter A. Olsen ja meie eesti koguduse õpetaja Thomas Vaga sinodi koosoleku vaheajal.

Koguduse esinaine Malle Väärse oma ettekandes märkis, et Bergen County kogudus asutati 1929. a. ja on sellega juba 88 aastat vana, olles teiseks vanim eesti luteri kogudus Ühendriikides. Koguduse asutaja ja esimene õpetaja oli Conrad Klemmer. Temale järgnesid õpetajad Max Saar, Elmar Kuusler ja Rudolf Reinaru ning Thomas Vaga. 1962. aastal liitus kogudus Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirikuga. Koguduse kauaaegseks organistiksi oli Ellen Brady ja praegu on Mall Kiil. Ka on abiks vajaduse korral olnud Trinity Lutheran koguduse organist.

Sinodist osvõtjaid ühispildil. Taga vasakult: New Yorgi Pauluse koguduse esimees Sven Roosild, õpetaja Markus Vaga, kes teenib Seabrooki ja Baltimore kogudusi jumalateenistustega ning on kiriku tegevuses abiks ametitalitustel ja jumalateenistuste pidamisel. Markus Vagal on ilmalikul ametilt arstirohtude reklaamide koostaja ja kavandaja. Tema kõrval Seabrooki koguduse esimees Harri Virunurm, Los Angelese kogudust teeniv õpetaja Enn Auksmann Eestist, Kiriku laekur Kuno Lill. Teises reas vasakult: Schenectady-Albany koguduse

õpetaja William Ilves, koosoleku juhataja Los Angelese koguduse esimees Heino Nurmberg, Chicago Esimese koguduse õpetaja Gilda Karu, Connecticuti koguduse esindaja Tiiu Tari, Lakewoodi koguduse esindaja Maarit Vaga ja Connecticuti koguduse õpetaja Uudo Tari. Esimeses reas vasakult: Schenectady-Albany koguduse esinaine Eve Rebassoo, Clevelandi koguduse esindaja Airi Vaga, E.E.L.K. piiskop electus Thomas Vaga, Bergen County koguduse esinaine Malle Väärssi, Bergen County & New Yorgi Pauluse koguduse laekur Eha McDonnell ja New Yorgi Pauluse koguduse esindaja Eena-Mai Franz. Taga seinal sini-must-valge seinavaip, mis ilustab Trinity Lutheran kiriku altariseina Eesti tähtpäevade puhul. Selle valmistas Bergen County koguduse esinaine ja Trinity Lutheran koguduse juhatuseliige Malle Väärssi. Vaibalt saab lugeda eesti keeles: "Hoia Jumal Eestit,

E.E.L.K. struktuur.	
Peapiiskop ja konsistoorium	
President-Peapiiskop ja Abipresident-ilmalik	
Assessorid - 4 vaimulikku ja 3 ilmalikku	
Kogu	Pihtkond
Rootsi praostkond	15
U.S.A. praostkonnad	12
Chicago praostkond	9
Canada praostkond	13
Saksa Liiduvabariik	6
Inglismaa praostkond	5
Austraalias	4
Lõuna Ameerikas	2
Prantsusmaal	1
Kokku 67 kogudust ja 17 pihtkonda	
1967	

meie kodumaad. Keskel on Eesti vapp. Ka teise altariseinal oleva vaiba valmistas Malle Väärssi ja sellel on ingliskeelne sõnum: "He lives. All glory to His name".

Kõrval toodud fotol on õpetaja Max Saare poolt valmistatud ajalooline kava E.E.L.K. struktuurist paguluses. Peapiiskop ja konsistoorium, mille president oli peapiiskop ja abipresident on ilmalik kirikuliige. Konsistooriumis oli 7 assessorit, millistest 4 oli vaimulikku ja 3 ilmalikku kirikuliiget. Siis on sellesse märgitud praostkonnad ja nendesse kuuluvate koguduste ja pihtkondade arvud. USA-s oli kaks praostkonda: USA I praostkond, kuhu kuulus 12 kogudust ja 2 pihtkonda, ja Chicago praostkond, kuhu kuulus 9 kogudust. Tol ajal 1967-ndal aastal oli E.E.L.K.-s 67 eesti kogudust ja 17 pihtkonda. Praegu on 10 kogudust ja 1 pihtkond. Praegu juhib Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirikut piiskop ja eri kogudustest valitud juhatus, kuhu kuuluvad: õp. Gilda Karu, Heino Nurmberg, Valter Must, Riina Klaas ja Jüri Silmberg.

The photos on page five are of the synod meeting participants. The banners on altar wall were made by Malle Väärsi, president of Bergin County Estonian congregation. Both pastors of the Trinity Lutheran Church took part of our synod meeting and church service. There is also a photo of structure of the Estonian Church in 1967. The head of the Estonian church was the archbishop and his council. The world wide church had 10 deaneries and the deaneries consisted of congregations. There were in Sweden 15 Estonian Lutheran congregations In the United States there were two deaneries and together 21 Estonian congregations and 2 sub-parishes. In Canada were 13 Estonian congregations. In Germany 6, in Great Britain 5 and one sub-parish, in Australia 4, in South America 2 and in France 1 Estonian congregations. 1967 the archbishop lived in Sweden, later in Canada. The 10 Estonian congregations in the United States and Canada continue to serve Estonian communities. There are some Estonian congregations who wished to belong to Estonian Lutheran congregations under their archbishop.

Our bishop electus Thomas Vaga communicates with the Estonian Lutheran Church leadership and pastors. Our congregations get occasional pastoral ministry from Estonia. Our Estonian Lutheran Church has been incorporated and registered under her Estonian name Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirik with the Internal Revenue Service IRS and has a tax free status in USA.

Ustavad hingekarjased Uudo Tari ja Thomas Vaga. Faithful pastors Uudo Tari, Pastor of Connecticut Estonian Lutheran congregation and E.E.L.K. bishop electus Thomas Vaga.

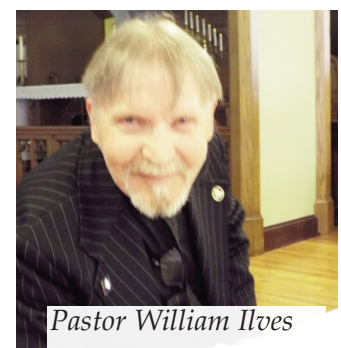
The pastor in the middle of the photo on left is from Estonia and serving the Los Angeles Estonian Lutheran congregation. Pastor on left is pastor Uudo Tari and on the right is the president of Los Angles congregation.

This Pastor in the photo near left is pastor Markus Vaga, son of the bishop elect, serving Estonian congregations in Baltimore and Seabrook and being of service where ever the Estonian congregations need pastoral help and whenever his everyday work situations allow.

Pastor Gilda Karu serves the Chicago Estonians. E.E.L.K. Estonian congregation uses the Chicago Estonian House for church services. Pastor Gilda participates in a special Christian mission to nursing homes and hospitals using friendly dogs to establish a positive personal contact with the seniors and patients. This approach has proved very successful.

Serve Lord in gladness... God is love. Whoever lives in love lives in God, and God in him.(1 John 4)

Pastor William Ilves